

UCHWAŁA Nr VI/54/2019

RADY GMINY MURÓW

z dnia 3 kwietnia 2019 r.

w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Stare Budkowice na lata 2019 – 2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. 2019 poz. 506) Rada Gminy Murów uchwala, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Stare Budkowice na lata 2019 – 2027”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Murów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Murów

Stanisław Onyszkiewicz

Załącznik
do uchwały nr VI/54/2019
Rady Gminy Murów
z dnia 3 kwietnia 2019 r.

Plan Odnowy Miejscowości Stare Budkowice na lata 2019 – 2027

**Opracowanie: sołtys wsi Starych Budkowiec Gizela Migura
Współautorzy: Magdalena Piontek, Waldemar Warzyc**

**przyjęty uchwałą zebrania wiejskiego: 3/2019 z dnia
2 kwietnia 2019 r.**

Kwiecień 2019

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	3
II.	ANALIZA ZASOBÓW	4
	2.1 Charakterystyka miejscowości Stare Budkowice	4
	2.2 Dane historyczne	5
	2.3 Infrastruktura techniczna	6
III.	ANALIZA POTENCJAŁU	8
	<i>Kategorie analizy potencjału rozwojowego (4 sfery/aspekty życia):</i>	8
	3.1 Własność nieruchomości:	9
	3.2 Stan obiektów dziedzictwa kulturowego	9
	3.3 Sfera społeczna	9
	3.4 Środowisko przyrodnicze	10
IV.	ANALIZA SWOT	11
V.	WIZJA WSI	14
VI.	PRIORYTETY MIEJSCOWOŚCI	14
VII.	OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ	15

I. WPROWADZENIE

Podstawą tworzenia Planu Odnowy Miejscowości Stare Budkowice w latach 2019-2027 jest Strategia Rozwoju Gminy Murów na lata 2007 – 2020.

Plan określa drogę do wyznaczonego celu, jakim jest poprawa warunków życia w sołectwie. Służy jego rozwojowi poprzez uporządkowanie działań podejmowanych przez różne grupy społeczności lokalnej. Ma **charakter integracyjny** w stosunku do mieszkańców, organizacji pozarządowych oraz urzędu gminy.

Plan powinien pobudzić inicjatywę lokalną i przedsiębiorczość mieszkańców wsi. Zdefiniowanie oczekiwanych przez społeczność lokalną celów, działań i planów, mobilizujących mieszkańców do realizowania kluczowych przedsięwzięć, zmierzających do poprawy ich życia jest zadaniem nadrzędnym.

Podstawowe cele Planu to:

- generowanie mechanizmów rozwoju społeczno-gospodarczego wspólnoty wiejskiej,
- tworzenie szans rozwojowych dla mieszkańców wsi, poprzez poprawę standardu cywilizacyjnego społeczności lokalnej,
- kształtowanie ładu ekologicznego i przestrzennego uwzględniającego równowagę celów społecznych, gospodarczych z celami ekologicznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Plan, poprzez pokazanie kierunków rozwoju, stwarza pozytywny wizerunek sołectwa, przyjaznego przedsiębiorcom krajowym jak i zagranicznym. Pobudzić powinien także inicjatywę lokalną i przedsiębiorczość mieszkańców sołectwa.

Sołectwo traktowane, jako wspólnota o określonym terytorium, będąca społecznością lokalną, związaną wspólnym pochodzeniem, wspólnym życiem, wspólnymi interesami, wspólną własnością jest bezpośrednim podmiotem praw i obowiązków związanych z lokalnym regulowaniem i zarządzaniem sprawami publicznymi – wyrazem tych praw i obowiązków jest opracowany Plan Odnowy Miejscowości Stare Budkowice.

W toku prac na rozwoju Planem odnowy wsi zrealizowano następujące zadania:

- Przeprowadzono analizę zasobów, która uświadomiła nam co mamy, czym dysponujemy i jakie znaczenie mają te dobra dla dalszego rozwoju naszej społeczności.
- Przeprowadzono analizę SWOT dla wsi, która określa jej **mocne i słabe** strony, występujące **szanse i zagrożenia** dla jej rozwoju.
- Sformułowano **Wizję** hasłową i opisową wsi – opis stanu miejscowości i jej społeczności lokalnej, jaki chcemy osiągnąć.
- Zaproponowano listę kluczowych zadań do realizacji. Plan prowadzi do urzeczywistnienia wizji Wsi Stare Budkowice, wskazuje w jaki sposób i jakimi środkami będziemy starali się to osiągnąć.

II. ANALIZA ZASOBÓW

2.1 Charakterystyka miejscowości Stare Budkowice

Nazwa: Stare Budkowice - wieś

Województwo: opolskie

Powiat: opolski

Gmina: Murów

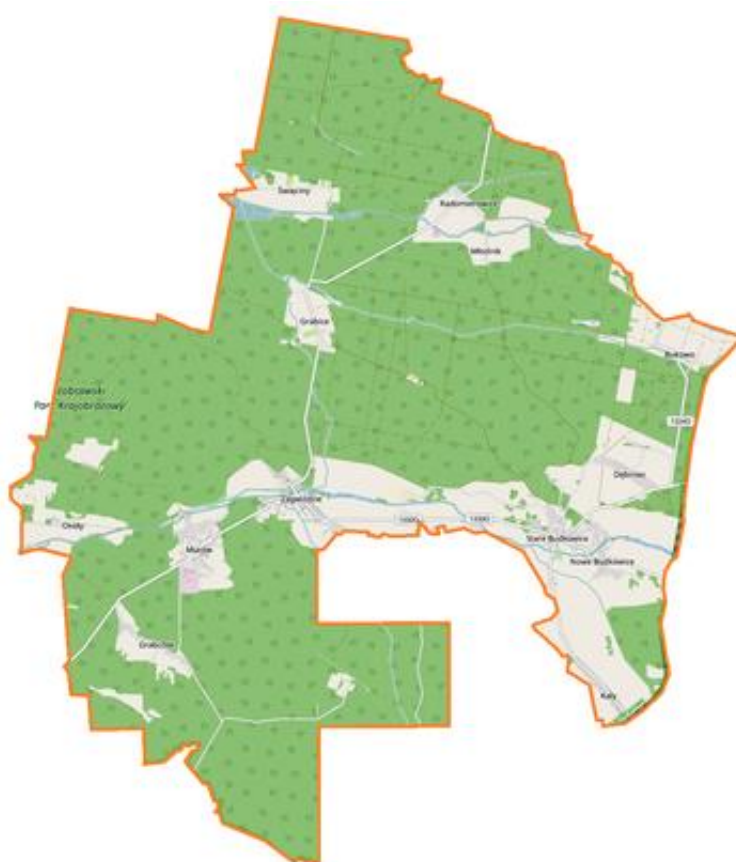
Ludność: 1098 (2018 r.)

1. Położenie geograficzne.

Stare Budkowice położone jest w Stobrowskim Parku Krajobrazowym w północnej części województwa opolskiego w odległości 25 km od stolicy województwa Opola, 10 km w kierunku wschodnim od siedziby Gminy. Sołectwo położone jest w kompleksie leśnym Borów Stobrowskich na Nizinie Śląskiej. Przez Stare Budkowice przepływa rzeka Budkowiczanka.

Miejscowość Stare Budkowice graniczy z sołectwami: Nowe Budkowice, Kały, Zagwiździe i Dębiniec.

Mapa 1. Gmina Murów

Źródło: Wikipedia, dostęp 29/03/2019.

Mapa 2. Stare Budkowice

Źródło: <http://portal.gison.pl/murow/>

2.2 Dane historyczne

Stare Budkowice – niemiecka nazwa wsi Alt Budkowitz. Pierwsze udokumentowane przekazy o wsi pojawiają się dopiero w 1532 roku, kiedy miejscowość wymieniona jest jako Budtkhowitze. Nie ulega jednak żadnej wątpliwości, że wieś jest dużo starsza i należy prawdopodobnie do osad założonych jeszcze przed okresem regularnej kolonizacji z XIII wieku. Niektórzy historycy niemieccy utożsamiali też nazwę „Punkov”, występującą w dokumencie założycielskim klasztoru w Czarnowasach z 1228 roku, z naszymi Budkowicami. Po 1764 roku, kiedy podjęto decyzję o utworzeniu na budkowickim folwarku nowej osady, nazwano ją Neu Budkowitz (Nowe Budkowice), a starą wieś spotykamy pod nazwą Alt Budkowitz (od 1845 roku także pod polską nazwą Stare Budkowice).

Początkowo zabudowa wsi koncentrowała się wzdłuż dzisiejszej ulicy Gburskiej (Bauernstraße). Po wielkim pożarze, który nawiedził wieś na początku XIX wieku, część domostw przesunięto bliżej wzgórza kościelnego i w ten sposób zaczęło kształtować się dzisiejsze charakterystyczne centrum miejscowości, tworzące nietypowy dla wiosek układ „rynku”. Oprócz kościoła i domów znaczących gospodarzy zbudowano tu w następnym okresie szkołę, plebanię, dom zgromadzenia Sióstr Służebniczek N.M.P. W czasach współczesnych przy budkowickim „rynku” powstała ponadto siedziba straży pożarnej i przedszkola (wcześniej pomieszczenia Gromadzkiej Rady Narodowej), budynek banku oraz sklepy i restauracje.

Na wzgórzu kościelnym od XVII wieku miał znajdować się cmentarz, na którym w 1713 roku zbudowano drewniany kościółek pod wezwaniem św. Rocha i św. Sebastiana. W 1827 roku Stare Budkowice stały się odrębną parafią i w 1847 roku powstał tutaj na miejscu starej świątyni nowy kościół w stylu neoromańskim. Wnętrze ma charakter budowli halowej, podzielonej dwoma rzędami kolumn na nawę główną i dwie nawy boczne. Dwa ołtarze boczne oraz obrazy patronów kościoła w ołtarzu głównym pochodzą z połowy XIX wieku. Na uwagę zasługują także zrekonstruowane w 1999 roku przez niemiecką firmę Gebr. Stockmann 17-głosowe organy nawiązujące do osiągnięć barokowej sztuki budownictwa organowego. Na prospekcie instrumentu umieszczona jest regencyjna płaskorzeźba z drugiej ćwierci XVIII wieku, przedstawiająca scenę zaślubin Najświętszej Marii Panny ze św. Józefem.

Na podwórzu pobliskiej plebani znajduje się stara drewniana stodoła kryta gontem, ostatni tego typu charakterystyczny obiekt budownictwa drewnianego we wsi. W roku 2016 „Farska Stodoła” została odrestaurowana, a następnie w jej wnętrzu utworzona została sala pamięci.

Wieś pełni rolę lokalnego centrum usługowego dla pobliskich miejscowości. Znajduje się w niej siedziba Gminnej Spółdzielni, przedszkole, szkoła podstawowa z salą gimnastyczną, biblioteka, kompleks boisk do piłki nożnej, siatkówki oraz korty tenisowe, punkt kasowy Banku Spółdzielczego w Łubnianach. Zapewniona jest podstawowa opieka medyczna. Bogata sieć sklepów i obiektów gastronomicznych gwarantuje możliwość pełnego wyżywienia przybyłych gości. Z racji swojego położenia w centrum zwartego kompleksu lasów, w uroczej dolinie Budkowiczanki, Stare Budkowice mogą pełnić funkcję bazy wypadowej dla wycieczek pieszych i rowerowych po najbliższej okolicy.

Sołectwo Stare Budkowice ma przysiółek Morcinek, który posiadał niemiecką nazwę Morzinek, a od 1936 roku Martinsgrün. oraz osadę Wojszyn, która powstała jako Budkowitzer Werk (Zakład Budkowicki) w 1761 roku. W I poł. XIX wieku pojawia się nazwa Reilswerk. Zbudowano tutaj dwie fryszerki, a także inne urządzenia hutnicze napędzane siłą rzeki Budkowiczanki. W 1863 roku zakład hutniczy zlikwidowano.

2.3 Infrastruktura techniczna

1. Gospodarka wodno-ściekowa:

System zbiorowego zaopatrzenia w wodę sołectwa Stare Budkowice jest dobrze rozwinięty. Na terenie sołectwa jest ok. 3 km sieci wodociągowej co stanowi ok. 95 % podłączeń wszystkich gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

Ujęcie wody zaopatrujące sieć wodociągową znajduje się w sołectwie Nowe Budkowice. Pobierana woda jest I kategorii czystości.

Aktualnie na terenie Sołectwa budowany jest system zbiorowego odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków. W pierwszej kolejności do sieci kanalizacyjnej została podłączona ul. Zagwiździańska i ul. Opolska. W 2019 r. zaplanowano prace podłączeniowe do sieci na ul. Targowej oraz ul. Wołczyńskiej. Dotychczas unieszkodliwianie ścieków polegało na ich wywożeniu wozem asenizacyjnym. W miejscowości powstały liczne przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Ze względu na wolny proces budowy sieci kanalizacyjnej zachodzi bardzo pilna potrzeba intensyfikacji tych działań. Przepuszczalne skanalizowanie miejscowości to rok 2023.

W kolejnych latach oczekiwane by było wybudowanie kanalizacji burzowej w centrum miejscowości.

2. Gospodarka odpadami komunalnymi:

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹ mieszkańcy sołectwa są objęci gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Odbioru odpadów dokonuje firma wyłoniona przez Gminę w procedurze przetargowej. Mieszkańcy wsi segregują odpady poprzez selektywną zbiórkę makulatury, szkła, tworzyw sztucznych, popiołów, odpadów BIO oraz odpadów szkodliwych.

3. Sieć gazowa

Przez sołectwo przebiega nitka gazowa (gazociąg) z dwoma stacjami rewizyjnymi. Sieć ta jednak ze względów ekonomicznych nie została rozbudowana. Długofalowo planowana jest gazyfikacja miejscowości poprzez poprowadzenie nitki gazowej ze strony wsi Jełowa (Gmina Łubniany).

---

¹ t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1454 z późn. zm.

4. Sieć telekomunikacyjna

W zakresie telekomunikacji wieś posiada własną centralę telefoniczną Orange S.A. Ponadto w sołectwie zlokalizowane są dwa nadajniki telefonii komórkowej które obsługują sieci: Orange, NetWorkS, Play, T-Mobile, Plus oraz Aero 2. Mieszkańcy mają możliwość korzystania z Internetu stacjonarnego oraz komórkowego.

5. Infrastruktura komunikacyjna i turystyczna

Odległość sołectwa Stare Budkowice od stacji kolejowej przy linii kolejowej PKP łączącej miasta Opole i Kluczbork wynosi około 4 km. W chwili obecnej, ze względu na brak elektryfikacji, linia kolejowa jest wykorzystywana do przewozu osób za pomocą szynobusu.

W odniesieniu do komunikacji publicznej należy stwierdzić, że częstotliwość połączeń autobusowych jest niewystarczająca.

Przez wieś prowadzą drogi powiatowe w kierunku oddalonych o 25-30 km miast: Opola, Kluczborka, Olesna, Wołczyzna. Drogi gminne, częściowo tylko asfaltowe, są w bardzo złym stanie i wymagają w większości kapitalnych remontów. W sołectwie występuje konieczność budowy chodników, których budowę planuje się w miarę posiadanych środków finansowych.

Brak jest ciągów pieszo-rowerowych, ich powstanie przyczyniłoby się do rozwoju lokalnej turystyki rowerowej. Przeprowadzenie inwestycji w tym zakresie podniosłoby także bezpieczeństwo mieszkańców.

W związku z dynamicznym rozwojem motoryzacji na terenie sołectwa oczekiwanym rozwiązaniem byłaby przebudowa skrzyżowania w centrum wsi i części dróg powiatowych oraz budowa nowych parkingów dla samochodów osobowych, głównie wokół cmentarza.

6. Gospodarka

Przeobrażenia gospodarcze na przestrzeni ostatnich 20 lat spowodowały upadek bądź likwidację przedsiębiorstw zatrudniających nawet kilkuset pracowników. Były to między innymi: Firma Dziewiarska „Opolanka”, prywatny tartak drzewny, Spółdzielnia Kółek Rolniczych z dużym gospodarstwem produkcji trzody chlewnej, magazyny towarów masowych GS Samopomoc Chłopska, i inne.

Na terenie wsi nie istnieją większe zakłady, które można zdecydowanie nazwać generatorami miejsc pracy mającymi znaczący wpływ na rynek pracy i strukturę zatrudnienia. Ludność wsi w przeważającej liczbie znajduje zatrudnienie poza miejscem zamieszkania.

Obecnie na terenie sołectwa największym pracodawcą jest Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska zatrudniająca obecnie ok. 25 osób. Kolejnym pracodawcą jest Gmina Murów, zatrudniająca na terenie sołectwa w swoich jednostkach oświaty i kultury ok. 20 pracowników.

Pozostali pracodawcy to głównie małe warsztaty rzemieślnicze, mechaniki samochodowej, mechaniki ogólnej, budowlane, dziewiarskie, stolarskie, a także zakłady usługowe: fryzjerski, solarium, kwaciarstwa, wod-kan-co oraz prywatne jednostki handlowe: spożywcze, odzieżowe, budowlane, restauracje, pensjonaty.

W miejscowości jest filia Banku Spółdzielczego z całodobowym bankomatem.

III. ANALIZA POTENCJAŁU

Analiza potencjału rozwojowego, czyli inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości Stare Budkowice, ma na celu gruntowne przemyślenia nad charakterem i związkami przyczynowo-skutkowymi elementów wcześniej przeprowadzonych analiz. Ma ona pomóc znaleźć faktycznie najważniejsze cele ogólne, wspomagać równomierny, zrównoważony rozwój wsi, poprzez zastosowanie wszystkich sfer życia, które z nich były dotąd słabiej rozwijane, które wymagają szczególnej uwagi, na których można budować przyszłość wsi. Pomaga również doprecyzować sformułowania użyte we wcześniejszych analizach.

Kategorie analizy potencjału rozwojowego (4 sfery/aspekty życia):

- **Standard życia:** stanowią czynniki materialne, infrastruktura techniczna i społeczna w przestrzeni publicznej (ilość, dostępność i stan), np.: drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie uliczne, wodociąg, kanalizacja, sieć telefoniczna, dostęp do Internetu, świetlica, dom kultury, boisko, plac zabaw dla dzieci, przedszkole, szkoła, biblioteka, placówki usługowe, wyposażenie oraz stan posesji i budynków
- **Jakość życia:** stanowią czynniki niematerialne – tworzą atmosferę między ludźmi, np.: relacje sąsiedzkie, współpraca sąsiedzka, życzliwość, akceptacja postaw aktywnych, poczucie współuczestnictwa i współtworzenia, możliwość samorealizacji, oferta kulturalna, edukacyjna, wypoczynku i rekreacji oraz życia społecznego, poziom samoorganizacji społecznej, poczucie bezpieczeństwa, zagrożenia, dostępność komunikacyjna, zaopatrzenie w towary i usługi, stan środowiska, poziom wykształcenia.
- **Byt:** oznacza możliwości ekonomiczne mieszkańców, elementy wpływające na ich możliwości i źródła zarobkowania np.: rozstrzygnięcia planistyczne, wsparcie postaw przedsiębiorczych, zorganizowanie się przedsiębiorców i producentów rolnych, usługi i produkcja, produkty, możliwości pozyskiwania dochodu przez społeczność lokalną na cele publiczne, promocja.
- **Tożsamość wsi, wartości życia wiejskiego:** to jakość niemożliwa do uzyskania w dużym mieście, charakterystyczna dla małych społeczności tj.: kultura, tradycje, obyczaje, gwara, kultywowanie i rozwijanie poczucia wspólnoty, wzorce wychowawcze i więź międzypokoleniowa, uroczystości i rocznice, lokalny kult, pamięć o wybitnych mieszkańcach i wydarzeniach, lokalny, indywidualny styl osadnictwa i budownictwa, krajobraz kulturowy i przyrodniczy, charakterystyczne elementy architektury i urządzenia przestrzeni publicznej, lokalna kuchnia i potrawy.

Wynikiem analizy potencjału rozwojowego jest liczbowe określenie stosunku pozytywów (mocnych stron, zasobów i szans) do negatywów (słabych stron, braków, niedogodności i zagrożeń) w odniesieniu do każdego z czterech aspektów życia. Porównanie propozycji liczbowych ułatwia określenie, które ze sfer życia są świadomie rozwijane, a które traktowane „po macoszemu”, które sfery powinny ten rozwój wspierać.

3.1 Własność nieruchomości:

Sołectwo Stare Budkowice posiada w swoich zasobach jeszcze znaczne ilości gruntów do zabudowy mieszkaniowej. Mieniem komunalnym (budynkami i budowlami) zarządzają jednostki organizacyjne Gminy Murów, są to: Filia Gminnej Biblioteki Publicznej, Ośrodek Zdrowia, Publiczna Szkoła Podstawowa, i Publiczne Przedszkole, innymi np. biurami nad biblioteką - Mniejszość Niemiecka, boiskiem sportowym wraz z kortem tenisowym – miejscowy LZS, strażnicą z zapleczem socjalnym - OSP Stare Budkowice.

Organem właściwym do obrotu i zarządzania nieruchomościami gminnymi jest zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Wójt, Gminy Murów.

3.2 Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Na terenie Starych Budkowic znajdują się ruchomości i nieruchomości objęte ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Najcenniejszym obiektem zabytkowym we wsi jest kościół parafialny p.w. Św. Rocha – obiekt ujęty w rejestrze Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu (nr decyzji: 637/59 z 13.11.1959).

Stan zachowania obiektów zabytkowych jest zróżnicowany i w dużej mierze uzależniony od stanu prawnego nieruchomości. Na bieżąco konserwowane i utrzymywane są obiekty sakralne będące w gestii parafii. Problemy naruszania substancji zabytkowej w sposób niezgodny z zasadami sztuki i techniki konserwatorskiej jest zjawiskiem dość powszechnym w skali kraju, a Stare Budkowice mimo widocznych niedoskonałości są mimo wszystko pozytywnym przykładem dbałości o zachowanie zabytków nieruchomych.

Na uwagę zasługuje także „Farska Stodoła” – charakterystyczny element architektury drewnianej, który po renowacji przekształcony został w salę pamięci oraz miejsce spotkań.

3.3 Sfera społeczna

1. Sytuacja demograficzna i społeczna:

Sołectwo Stare Budkowice zamieszkuje 1098 (dane wg stanu na 2018 r.) osób i w ostatnich latach obserwuje się spadek liczby mieszkańców, odwzorowujący trendy demograficzne w kraju, spowodowany głównie emigracją zarobkową oraz szybko postępującym starzeniem się społeczności.

W sołectwie do połowy lat 90 poziom bezrobocia utrzymywał się na stałym niskim poziomie. Jednak po likwidacji zakładu dziewiarskiego „Opolanka” i Kółka Rolniczego nastąpił wzrost bezrobocia. Większa mobilność mieszkańców oraz dobra koniunktura spowodowała spadek bezrobocia w miejscowości.

Od wielu lat zauważa się pozytywną tendencję wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, co przekłada się to przyrost nowych miejsc pracy, a tym samym na spadek liczby bezrobotnych. Znaczną część stanowią firmy jednoosobowe, które korzystają ze wsparcia Powiatowego Urzędu Pracy w ramach programów, które dofinansowują nowe firmy, ale także refundują koszty pracy stażystów oraz osób bezrobotnych. W sołectwie rynek pracy oparty jest głównie o drobną wytwórczość, handel, usługi.

Rolnictwo w sołectwie charakteryzuje się kilkoma małymi gospodarstwami rolnymi, które w ostatnich latach albo już nie prowadzą produkcji albo wydzierżawiają swe użytki. W ten sposób we wsi duże pozostało niewiele gospodarstw produkcyjnych, specjalizujących się w produkcji bydła rzeźnego. Wysoki stopień zmechanizowania gospodarstw rolnych, powoduje niewielką możliwość zatrudnienia w rolnictwie, nawet w okresie wzmożonych prac

polowych. W większości innych gospodarstw prace wykonują członkowie rodzin.

Pozytywne elementy w rolnictwie to funkcjonowanie gospodarstw agroturystycznych z miejscami noclegowymi oraz rozwój alternatywnych form aktywności rolniczej, takich jak produkcja szparagów na własne potrzeby, hodowla koni, pasieki.

2. Edukacja i kapitał ludzki:

Na terenie sołectwa znajduje się Publiczne Przedszkole w Starych Budkowicach oraz Publiczna Szkoła Podstawowa wraz z salą gimnastyczną. W obecnym czasie do Przedszkola uczęszcza 68 uczniów, a do Szkoły Podstawowej 108 uczniów.

Wieś znana jest z wieloletniej tradycji muzycznej. Stowarzyszenie Artystyczne „Spotkanie” skupia około 40 członków, głównie orkiestry dętej oraz chóru. Na terenie miejscowości działa schola „Cantus Mirabilis”. Miejscowy LZS gromadzi młodzież oraz seniorów łącznie w liczbie ok. 40 sportowców i ok. 120 sympatyków piłki nożnej. Od czasów przedwojennych istnieje nieprzerwanie Ochotnicza Straż Pożarna skupiająca obecnie 30 czynnych strażaków oraz 4 wspierających i 2 honorowych członków.

OSP Stare Budkowice ma strażnicę oraz dwa samochody: lekki SCRt Fiat Ducato oraz średni GBA Star 244. OSP jest od 2015 r. w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Na wyposażeniu OSP jest między innymi: Torbay PSP R 1 z deską ortopedyczną i szynami KRAMERA, defibrylator ZOLL, ciężki zestaw hydrauliczny Lucas, 2 pompy szlamowe, pompa Tohatsu 82 SE, pompa pływająca NIAGARA, wentylator oddymiający, 2 agregaty prądotwórcze, 4 aparaty oddechowe, 2 pilarki do drewna, piła stal-beton. Strażacy dysponują wybudowanym własnymi siłami zapleczem socjalno- technicznym.

3.4 Środowisko przyrodnicze

Wieś Stare Budkowice położona jest na obszarze Stobrowskiego Parku Krajobrazowego, otoczona jest lasami z bogatą fauną i florą. Przez wieś przepływa rzeka Budkowiczanka. To wszystko przyczynia się do tego, że Stare Budkowice może stać się niszową atrakcją turystyczną.

Szansą wsi są bardzo dobre warunki zamieszkiwania, klimat, lasy, rzeka o pierwszej klasie czystości, dzika zwierzyna (jelenie, sarny, dziki, bobry), położenie z dala od przemysłu i uciążliwych ciągów komunikacyjnych, oraz pro-ekologiczne nastawienie mieszkańców.

IV. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT, czyli dokonanie prawidłowej identyfikacji uwarunkowań, które wpływają lub też mogą wpływać na funkcjonowanie wsi Stare Budkowice jest niezbędna do sformułowania celów rozwoju miejscowości. Analiza mocnych i słabych stron daje możliwość określenia uwarunkowań wewnętrznych. W tym przypadku podmiot dokonujący analizy SWOT wpływa lub może wpływać na środowisko, w którym funkcjonuje. Z kolei analiza szans i zagrożeń określa uwarunkowania zewnętrzne, czyli te, na które podmiot nie ma większego wpływu - ponieważ są one uzależnione od jego otoczenia. Skrót SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - czyste powietrze, - piękne krajobrazy, - sieć wodociągowa, - telefonia stacjonarna, - sieć energetyczna, - położenie w Stobrowskim Parku Krajobrazowym, - miejscowość znajduje się w zasięgu wszystkich sieci telefonii komórkowej, - bliskie położenie do dwóch znaczących miast województwa:<ul style="list-style-type: none"> • miasto Opole – stolica województwa, • Kluczbork – miasto powiatowe, - położenie przy linii kolejowej Kluczbork-Opole, - interesujące walory turystyczne, atrakcyjne przyrodniczo i kulturowo tereny, - wolne tereny pod działalność gospodarczą i mieszkaniową, - cykliczna organizacja imprezy integrującej „Oktoberfest”, - silne więzi społeczne mieszkańców,	<ul style="list-style-type: none"> - brak programów pomocowych i funduszy gminnych, - niski poziom technologiczny gospodarstw domowych, - mała aktywność ekonomiczna mieszkańców, - bezrobocie, - niski poziom wykształcenia, - zły stan techniczny dróg, - odpływ młodych, wykształconych, aktywnych mieszkańców, - starzejące się społeczeństwo, - duży udział w użytkach rolnych gleb słabych, - niska rentowność produkcji rolnej, - zaległości w infrastrukturze technicznej wsi (brak chodników), - brak miejsca do spotkań lokalnej społeczności, - brak terenów pod letni wypoczynek i agroturystykę, - niedostateczny zasięg kanalizacji wodno-ściekowej, - brak sieci światłowodowej umożliwiającej dostęp do szerokopasmowego Internetu,

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięty potencjał kulturalny, m.in. trzy interesujące zespoły muzyczne (orkiestra, schola i chór), - bogate środowisko przyrodnicze, szata roślinna i dzikie zwierzęta, - działalność koła łowieckiego na terenie sołectwa z 60 letnią tradycją, - centrum sportów (boisko LZS, kort tenisowy), - OSP Stare Budkowice, - placówki edukacyjne: Przedszkole wraz z placem zabaw i Szkoła Podstawowa wraz z salą gimnastyczną, - baza noclegowa, - nie ma zakładów silnie zanieczyszczających środowisko, - różnorodność kulturowa mieszkańców, - duża ilość różnych zabytków, - działalność organizacji pozarządowych, - Ośrodek Zdrowia, - wiejski plac zabaw, - punkty gastronomiczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak oświetlenia ulicznego na niektórych ulicach miejscowości, - zły stan niektórych budynków gminnych, - niebezpieczne skrzyżowanie dróg powiatowych w centrum wsi, - brak ciągów pieszo-rowerowych, - brak zagospodarowanych terenów pod parkingi, - brak składowiska do odpadów budowlanych i drzewnych, - brak małych i średnich zakładów pracy, - nieekonomiczne i nieekologiczne ogrzewanie domów mieszkalnych, - spalanie w kotłowniach wszelkich odpadów, - dzikie wysypiska śmieci, - wypalanie rowów przydrożnych i nieużytków, - słaba promocja obszaru, - brak postaw obywatelskich w lokalnej społeczności.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - walory kulturowe i środowiskowe, - rozwój agroturystyki i turystyki, - utrzymanie czystego powietrza, - rozwój rolnictwa niszowego (np. uprawa szparagów, hodowla pszczół), - uregulowane koryto rzeki Budkowiczanki, - wsparcie środkami pomocowymi przy inwestycjach komunalnych, - perspektywa szerszej współpracy międzynarodowej na poziomie Gminy, - współpraca w ramach Euroregionu Pradziad, - opracowanie, programu promocji działań proekologicznych mieszkańców sołectwa. - 	<ul style="list-style-type: none"> - niestabilność prawa, - zbyt mała pula środków pomocowych na inwestycje w gminach, - pesymistyczne prognozy demograficzne, - zjawiska patologiczne, - odpływ wykształconej młodzieży z terenów wiejskich, - działalność LGD – pomijanie sołectwa w projektach, - zdarzenia losowe (powódź, pożar, skażenie terenu), - słabe zainteresowanie ofertą naszego obszaru,

Jak wskazuje przeprowadzona i zaprezentowana powyżej analiza strategiczna SWOT silne i słabe strony się w zasadzie równoważą, co jednak wcale nie oznacza korzystnej sytuacji wsi. Aby sytuacja ta uległa poprawie należy systematycznie i konsekwentnie eliminować słabe strony i zagrożenia oraz umiejętnie podkreślać i wykorzystywać szansę.

V. WIZJA WSI

Wyobrażenie stanu docelowego wsi, oddaje zbiorowe marzenia i oczekiwania co do przyszłości, jest realna, bazuje na atutach, nie abstrahuje od barier, wzmacnia czynniki wyróżniające wieś, zawiera dźwignię rozwojową.

Wieś aktywnych i ambitnych ludzi, słynąca z bogatej oferty przyrodniczej, z infrastrukturą sportową, rekreacyjną, kulturalno-społeczną i techniczną, o bogatej historii, kultywująca lokalne tradycje, otwarta na nowych mieszkańców i turystów. Położona malowniczo wśród lasów, gdzie w otoczeniu natury żyje się spokojnie i dostatnio. Przyjazne miejsce harmonijnego rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców otwarte na wielokulturową współpracę.

Cisza, spokój i piękno otaczającej przyrody zachęcają do wypoczynku w tle malowniczej scenerii.

VI. PRIORYTETY MIEJSCOWOŚCI

PRIORYTET 1: „ROZWÓJ WSI ORAZ POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA”

PRIORYTET 2: „POPRAWA SYTUACJI EKONOMICZNEJ MIESZKAŃCÓW WSI”

PRIORYTET 3: „PROMOCJA WALORÓW PRZYRODNICZYCH WSI”

VII. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ

Podstawowym celem Planu Odnowy wsi Stare Budkowice na lata 2019-2027 jest stworzenie warunków do dalszego rozwoju gospodarczego i zapewnienie korzystnych warunków życia mieszkańców.

Rynek pracy

Poziom aktywności zawodowej ludności gminy w okresie perspektywicznym zależeć będzie od stopnia aktywności gospodarczej, w tym głównie od przyrostu miejsc pracy.

W zakresie przeciwdziałania bezrobociu na lata 2019-2027 planuje się:

1. Promowanie nowych form działalności gospodarczej sprzyjających możliwości zatrudnienia, poprzez:
  - rozwój informacji rynkowej i doradztwa ekonomicznego,
  - wskazywanie alternatywnych źródeł dochodu,
  - kreowanie drobnej przedsiębiorczości na terenach wiejskich w aspekcie wielofunkcyjnego rozwoju wsi i rolnictwa,
  - wyszukiwanie i wspieranie liderów wiejskich,
  - udział w przygotowywaniu i realizowaniu regionalnych programów rozwoju wsi i rolnictwa,
  - działania na rzecz ekologii i ochrony środowiska naturalnego,
  - doradztwo prawne i socjalno bytowe,
  - pracę z młodzieżą.
2. Świadczenie merytorycznej pomocy dla inwestorów planujących lokalizację swoich inwestycji na terenie wsi.
3. Rozpowszechnianie informacji w sołectwie na temat:
  - szkoleń organizowanych przez PUP,
  - indywidualnego poradnictwa dla osób bezrobotnych w zakresie przygotowania do rozmowy w sprawie pracy, pisania podań itp.
  - możliwości odbywania stażów na terenie Gminy Murów przez absolwentów szkół ponadpodstawowych.
4. Organizowanie prac interwencyjnych dla bezrobotnych mieszkańców sołectwa.

Promocja:

Należy podejmować działania mające na celu:

1. Współpracę z portalami i serwisami internetowymi, na których umieszczane są informacje dotyczące sołectwa np. strona Gminy, strona Parafii, strona LZS
2. Umieszczenie tablic z planem Starych Budkovic, szlaków rowerowych i turystycznych i reklamami podmiotów gospodarczych z terenu sołectwa.
3. Budowanie pozytywnego wizerunku sołectwa przyjaznego, stabilnego ekonomicznie, stwarzającej szansę rozwoju, poprzez publikacje w czasopismach regionalnych.

4. Współpracę z Koordynatorem Programu Odnowy Miejscowości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w celu przygotowania projektów do absorpcji funduszy.
5. Doskonalenie współpracy z sąsiednimi sołectwami, Urzędem Gminy, samorządem Vallendar i innymi podmiotami samorządowymi.
6. Promowanie stowarzyszeń.
7. Promowanie atrybutów przyrodniczo-krajobrazowych Stobrawskiego Parku Krajobrazowego poprzez foldery na imprezach kulturalnych na terenie gminy i powiatu.
8. Promowanie i informowanie o wydarzeniach kulturalnych w sołectwie Stare Budkowice.
9. Wyeksponowanie cech charakterystycznych Starych Budkowic.

Gospodarka

W perspektywie do 2027 r. należy wyszukiwać i wspierać tych przedsiębiorców, którzy będą chcieli tworzyć nowe zakłady z wieloma nowymi miejscami pracy. W tym celu rozbudowuje się kanalizację sanitarną sołectwa Stare Budkowice, by uatrakcyjnić te tereny dla potencjalnych inwestorów. Należy zaktualizować plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości, wskazując obszary aktywności gospodarczej oraz możliwości zabudowy mieszkaniowej.

Rolnictwo i ochrona środowiska:

Głównym wyznacznikiem kierunku rozwoju będzie Program Rozwoju Obszarów Wiejskich obejmujący swoim działaniem m.in.:

- ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie oraz na obszarach wiejskich,
- zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami,
- wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie,
- odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem,
- promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu,
- promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Ze wsparć w ramach ww. programów będą mogli skorzystać rolnicy prowadzący gospodarstwa rolne oraz przedsiębiorcy prowadzący przetwórstwo produktów rolnych.

Wieś zlokalizowana jest na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania w tzw. ONW. Najwięcej jest gleb o V i VI klasie bonitacyjnej. Dodatkowo duże szkody w uprawach wyrządza zwierzyna leśna.

Ochrona środowiska to działalność mająca na celu zachowanie i odbudowę terenów przyrody żywej i martwej, zasobów przyrody oraz zapewnienie trwałości ich użytkowania.

W tym celu należy:

1. Wspierać Program Ochrony Środowiska w gminie w tym głównie promocją ogrzewania słonecznego i geotermalnego, zmianę rodzaju paliwa do centralnego ogrzewania, budowę przydomowych ekologicznych oczyszczalni ścieków na terenach, na których nie będzie możliwe przyłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej.
2. Współpracować z kołami łowieckimi.
3. Współpracować ze Stowarzyszeniem LGD Stobrawski Zielony Szlak.
4. Promować rozwiązania polegające na wykorzystywaniu odnawialnych i ekologicznych źródeł energii.
5. Wspierać wszelkie działania, służące ochronie przyrody, w tym całkowitą likwidację azbestu.

Kultura

W dalszym ciągu należy kultywować tradycje charakterystyczne dla Starych Budkowic, wynikające wielokulturowości miejscowości, takie jak:

- dożynki wiejskie,
- kolędowanie,
- zabawy wiejskie,
- wydarzenia związane z działalnością OSP,
- festyny sportowe LZS,
- „Oktoberfest” oraz „Weinachtsmarkt”
- festyny rodzinne Publicznej Szkoły Podstawowej w Starych Budkowicach,
- spotkania okolicznościowe Towarzystwa Społeczno Kulturalnego Niemców w Starych Budkowicach
- występy chóru „Spotkanie” i młodzieżowej orkiestry dętej „Camerata” oraz scholi „Cantus Mirabilis”
- działalność Filii Biblioteki Gminnej w Starych Budkowicach,
- wydarzenia kulturalne w „Farskiej Stodole”.

Sołectwo nie posiada świetlicy wiejskiej co ogranicza rozwój środowiska kulturowego. Nie pozwala to na wykorzystanie zasobów wsi w budowaniu życia kulturalnego.

W celu podniesienia atrakcyjności i ilości imprez, konkursów, przeglądów, spotkań, koncertów itp. ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji na rzecz środowiska wiejskiego należy aktywować lokalne inicjatywy, pomoc w rozwoju i promowanie nowych podmiotów muzycznych: zespołów, chórów i grup teatralnych.

Ważnym elementem będzie także dalsze zacieśnianie współpracy ze szkołami, organizacjami, stowarzyszeniami oraz Radą Gminy, Wójtem, niemiecką Gminą Partnerską Vallendar, Radami Sołeckimi i innymi instytucjami w celu aktywizacji kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

społeczności sołectwa.

Ponadto, należy podjąć działania mające na celu utworzenie w okolicy „Farskiej Stodoły” plenerowego miejsca spotkań kulturalnych dla mieszkańców sołectwa.

Sport, rekreacja i turystyka

Planowane zadania mające na celu poprawę bazy sportowej w latach 2019 – 2027 to:

- budowa nowego parkingu przy boisku sportowym LZS,
- remont kortu tenisowego,
- wytyczenie ścieżek rowerowych z oznaczeniem najważniejszych miejsc przyrody oraz kultury,
- utworzenie i rozbudowa placów rekreacyjno-zabawowych w sołectwie.

Bezpieczeństwo publiczne

Należy kontynuować współpracę z:

- jednostką ratowniczo-gaśniczą OSP w Starych Budkowicach,
- firmą Prowod Czarnowąsy w sprawie utrzymywania w stałej sprawności sieci hydrantów,
- Nadleśnictwami w sprawie utrzymywania leśnych dróg pożarowych i ewakuacyjnych,
- miejscowym Kołem Łowieckim, lekarzem weterynarii, leśniczymi oraz UG w sprawie utrzymywania braku wścieklizny, likwidacji kłusownictwa oraz ograniczenia liczby lisów, jenotów, kun oraz bezpańskich psów i kotów.

Infrastruktura społeczna

Należy wspierać działalność Publicznego Przedszkola, Publicznej Szkoły Podstawowej, biblioteki, ośrodka zdrowia.

Należy kontynuować współpracę z organizacjami działającymi na terenie sołectwa w celu opracowania i realizacji kalendarza imprez na dany rok.

Realizacja opisanych wyżej celów jest uzależniona m.in. od wykonania poniższych zadań.

Lp.	Wyszczególnienie zadania	Termin	Wartość zadania w złotych
1.	Odnowa i przebudowa centrum wsi	2019 – 2027	500 tys.
2.	Zagospodarowanie tzw. „małego rynku”	2019 – 2022	200 tys.
3.	Dokończenie wymiany chodnika ul. Zagwiździańska	2019 – 2023	150 tys.
4.	Przygotowanie programu, dokumentacji i wykonanie chodników przy ul. Oleskiej na odc. od rynku do ul. Młyńska Góra	2019 – 2023	500 tys.
5.	Wykonanie ciągu pieszo-rowerowego na odc. centrum wsi – m. Kały i centrum wsi – Morcinek – Wojszyn	2019 – 2023	750 tys.

Lp.	Wyszczególnienie zadania	Termin	Wartość zadania w złotych
6.	Wybudowanie i urządzenie parkingu przy cmentarzu	2019 – 2027	220 tys.
7.	Opracowanie, programu promocji działań proekologicznych mieszkańców sołectwa	2019 – 2027	30 tys.
8.	Organizacja kolejnych „Oktoberfestu” oraz „Weinachtsmarktu”	co rok	35 tys.
9.	Wydarzenia kulturalne w "Farskiej Stodole"	co rok	30 tys.
10.	Remont chodnika ul. Targowa	2019 – 2023	100 tys.
11.	Wsparcie rozwoju Stowarzyszenia Budkowice	2019 – 2027	20 tys.
12.	Wsparcie rozwoju Stowarzyszenia Artystycznego „Spotkanie”	2019 – 2027	20 tys.
13.	Budowa wiaty wspólnie z parafią pw. Św. Rocha	2019 – 2021	150 tys.
14.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej	2019 – 2023	15 mln
15.	Położenie asfaltu na drogach bocznych na ul. Zagwiździańskiej, Targowej	2019 – 2027	2 mln
16.	Utwardzenie drogi łączącej ul. Wołczyńską i ul. Oleską	2019 – 2023	200 tys.
17.	Remont kortu tenisowego	2019 – 2027	100 tys.
18.	Budowa ciągów pieszo-rowerowych	2019 – 2027	3 mln
19.	Remont obiektu LZS	2019 – 2027	200 tys.
20.	Wsparcie OSP zakupem nowego samochodu bojowego	2019 – 2027	800 tys.
21.	Wsparcie termomodernizacji i wymiany kotłów grzewczych	2019 – 2027	5 mln
22.	Wsparcie termomodernizacji i wymiany kotłów grzewczych w budynkach publicznych	2019 – 2024	3 mln
23.	Gazyfikacja sołectwa	2019 – 2027	15 mln
24.	Doświetlenie słabo oświetlonych miejsc przyulicznych	2019 – 2021	50 tys.
25.	Remont zabytkowego kościoła p.w. Św. Rocha	2019 – 2027	3 mln